

Komitet Ochrony Kuraków
Poreba Wielka 590
34-735 Niedźwiedź
NIP 7372160034 REG. 121070194
nr KOK – 17 – mp/2012

L. Kąkolowski s.p.a.
do wiadomości sekretariatu

Poreba Wielka, 24 lipca 2012 roku

Adresat:

Sz. Pan Jacek Łoziński
Dyrektor Wigierskiego Parku Na-
rodowego
Krzywe 82
16-402 Suwałki

Dotyczy: Opinia na temat zaplanowanych działań ochronnych dla głuszca i cietrzewia w projekcie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLB200002 Puszcza Augustowska

Komitet Ochrony Kuraków przesyła uwagi dotyczące zapisów zawartych w wystawionym do konsultacji społecznych projekcie PZO ochrony głuszca i cietrzewia dla obszaru Natura 2000 PLB200002 Puszcza Augustowska:

1. Przedstawione w załączniku 4 cele działań ochronnych dla głuszca „utrzymanie gatunku na terenie Ostoi” zapisane są w sposób nieprecyzyjny, bez podania planowanej, docelowej lub choćby minimalnej liczebności na terenie Obszaru. Cele działań ochronnych dla głuszca podane są w sposób znacznie bardziej ogólny niż dla większości innych gatunków ptaków z SDF, dla których Wykonawca projektu podał docelowe lub minimalne liczebności.
2. Cele działań ochronnych dla cietrzewia (załącznik 4), którego liczebność w Puszczy Augustowskiej w SDF oceniono na 0-4 osobniki (czyli praktycznie wyginął) podane przez Wykonawcę brzmią następująco: „uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, monitorowanie siedlisk pod kątem powrotu gatunku, odtworzenie siedlisk gatunku”. Zapis taki jest niespójny z projektowanymi działaniami ochronnymi z załącznika 5, w którym wpisani program odtworzenia siedlisk i restytucji gatunku. W opinii KOK celem działań ochronnych powinno być odtworzenie siedlisk gatunku (jeżeli jest taka potrzeba) przy równoczesnym przeprowadzeniu programu restytucji gatunku, co powinno zostać wpisane w załączniku 4 oraz 5.
3. Projektowane w załączniku 5 działania ochronne dla głuszca związane z modyfikacją lub utrzymaniem metod gospodarowania obejmują tylko ograniczenie lokalizacji nowych dróg w promieniu 1 km od granicy czynnych tokowisk oraz zakaz pracy „harvesterem” w promieniu 1 km od tokowisk w okresie 1.02-31.06. Zdaniem Komitetu Ochrony Kuraków zaplanowane działania są dalece niewystarczające. W dokumencie brakuje zapisu dotyczącego konieczności wyznaczenia ostoi głuszca – terenu obejmującego oprócz tokowisk miejsca gniaz-

dowania, wodzenia młodych, pierzenia i zimowania. W ostoi pewne partie starych drzewostanów, szczególnie w sąsiedztwie najważniejszych obszarów użytkowanych przez głuszce powinny zostać wyłączone z użytkowania rębnego.

4. Komitet Ochrony Kuraków proponuje modyfikację istniejącego zapisu, z uwzględnieniem biologii głuszca. Ptaki w rejonie zimowania, a zwykle później tokowania i gniazdowania zaczynają się gromadzić już od początku okresu śnieżnego zimy. Prace w samej ostoi nie powinny być realizowane kombajnami do pozyskiwania drewna typu „harvester” oraz z większym ograniczeniem czasowym przynajmniej do 31 lipca (wodzenie piskląt słabo latających). Załamanie augustowskiej subpopulacji głuszca świadczy o tym, że dotychczasowe działania ochronne były niewystarczające dla tego gatunku – konieczne jest więc zwiększenie zakresu i terminów działań ochronnych.
5. Zawarte w PZO działania z zakresu ochrony czynnej zawierają wyłącznie zapisy z Krajowego Programu Ochrony Głuszca, który nie jest dokumentem zatwierdzonym przez organy ochrony przyrody (Ministerstwo Środowiska, GDOS) i obecnie wymagającym uzupełnień i poprawek. W związku z tym zapisy w Planie muszą uwzględniać wyniki wszystkich najnowszych opracowań zrealizowanych w ostatnich latach na tym terenie (Brzeziecki et al. 2007, Brzeziecki et al. 2011, Brzeziecki et al. w druku, Zawadzka i Zawadzki 2008, Zawadzka et al. 2011).
6. W projekcie PZO brak jest zaleceń rozpoczęcia akcji restytucyjnych głuszca do Puszczy Augustowskiej. Obecnie, przy liczebności podanej w SDF (tylko 30-40 szt.) translokacja osobników jest niezbędna. Brak takiego zapisu jest szczególnie istotny w kontekście zatwierdzenia na lata 2012-2018 przez fundusz LIFE+ „Projektu czynnej ochrony nizinnych populacji głuszca w Borach Dolnośląskich i Puszczy Augustowskiej”, w ramach którego zaplanowane są wsiedlania głuszca do Puszczy Augustowskiej (pozytywna opinia KOK z 2011 roku). Wyniki badań genetycznych i populacyjnych głuszca w Puszczy Augustowskiej wskazują, że gatunek ten bez zasiedlania osobnikami z zewnątrz wyginie w najbliższych latach w Puszczy Augustowskiej.
7. Zawarte w PZO zalecenia z Krajowego Programu Ochrony Głuszca dotyczą zamiany zwarcia drzewostanów i udziału podszytów na powierzchni łącznej ponad 1000 ha. Komitet Ochrony Kuraków wyraża obawę, że realizacja tych zaleceń może negatywnie wpłynąć na sytuację głuszca, m.in. poprzez płoszenie ptaków przy wykonywaniu trzebieży na dużych powierzchniach oraz poprzez zmiany warunków świetlnych, skutkujące np. rozwojem trzcinnika, orlicy pospolitej lub innych gatunków roślin negatywnie przekształcających środowisko głuszca. Potrzebna jest szczegółowa weryfikacja „na gruncie” zawartych zleceń dotyczących zmiany zwarcia i udziału podszytu.

Komitet Ochrony Kuraków
Poręba Wielka 590
34-735 Niedźwiedź
adres mailowy: zbzurek@gmail.com

z poważaniem,

Małgorzata Piotrowska
V-ce Prezes Zarządu KOK

